

Nr 209.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 3 § lagen den 1 juli 1898 (nr 68 s. 1), innefattande vissa bestämmelser om beräkning av strafftid, m. m.; given Stockholms slott den 5 mars 1937.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1) lag angående ändrad lydelse av 3 § lagen den 1 juli 1898 (nr 68 s. 1), innefattande vissa bestämmelser om beräkning av strafftid;

2) lag om ändring i vissa delar av lagen den 24 mars 1916 (nr 90) angående verkställighet av straffarbete och fängelsestraff; samt

3) lag angående ändrad lydelse av 4 § lagen den 22 april 1927 (nr 109) om verkställighet av förvaring av förminskat tillräkneliga förbrytare samt av internering av återfallsförbrytare.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

K. G. Westman.

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändrad lydelse av 3 § lagen den 1 juli 1898 (nr 68 s. 1), innefattande vissa bestämmelser om beräkning av strafftid.

Härigenom förordnas, att 3 § lagen den 1 juli 1898, innefattande vissa bestämmelser om beräkning av strafftid,¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges:

3 §.

Vållar den — — — strafftiden inräknas.

Skall, enligt vad därom särskilt stadgas, verkställighet av straffarbete eller fängelsestraff anses avbruten under tid då fången undergår straff för ordningsförseelse, må den tid, varunder sådant avbrott äger rum, ej heller inräknas i strafftiden.

Har avbrott i verkställigheten av straffarbete eller fängelsestraff uppkommit till följd därav att fången med vederbörligt tillstånd besökt närstående under dennes sjukdom eller bevistat närståendes begravning, pröve fångvårdsstyrelsen, huruvida tiden för avbrottet skall inräknas i strafftiden. Beslutet skall gå i verkställighet utan hinder därav att det ej vunnit laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1937.

---

¹ Senaste lydelse se SFS 1929: 324.

F ö r s l a g

till

L a g

om ändring i vissa delar av lagen den 24 mars 1916 (nr 90) angående verkställighet av straffarbete och fängelsestraff.

Härigenom förordnas, dels att i lagen den 24 mars 1916 angående verkställighet av straffarbete och fängelsestraff skall införas en ny paragraf, betecknad 11 a §, av följande innehåll, dels ock att 13 § samma lag skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges:

11 a §.

Enligt de närmare bestämmelser som meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, fångvårdsstyrelsen må tillstånd lämnas fånge att besöka närstående, som är svårt sjuk, så ock att bevista närståendes begravning.

13 §.

Fånge, som — — — äger utfärda.

I fråga om svårare ordningsförseelse, som begås under avtjänande av straffarbete på viss tid eller fängelse, må Konungen ock förordna att straffarbetets eller fängelsestraffets verkställighet skall, efter beslut av fångvårdsstyrelsen, anses avbruten under tid då fången undergår straff för förseelsen, dock högst fjorton dagar varje gång. Ej må på grund av vad sålunda stadgats verkställighet av straff anses avbruten längre tid än som sammanlagt motsvarar en tredjedel av strafftiden, ej heller i något fall mera än sammanlagt tre månader.

Beslut av fångvårdsstyrelsen, varom i andra stycket sägs, skall gå i verkställighet utan hinder därav att det ej vunnit laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1937.

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändrad lydelse av 4 § lagen den 22 april 1927 (nr 109) om verkställighet av förvaring av förminskat tillräkneliga förbrytare samt av internering av återfallsförbrytare.

Härigenom förordnas, att 4 § lagen den 22 april 1927 om verkställighet av förvaring av förminskat tillräkneliga förbrytare samt av internering av återfallsförbrytare skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

4 §.

Angående rätt — — fängelsefånge stadgas.

Vad i lagen angående verkställighet av straffarbete och fängelsestraff finnes stadgat om tillstånd för fånge att besöka närstående under dennes sjukdom eller att bevista närståendes begravning skall äga motsvarande tillämpning i fråga om den förvarade eller internerade.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1937.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 19 februari 1937.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Westman, anmäler fråga om *ändrade bestämmelser angående beräkning av strafftid m. m.* samt anför:

»Sedan jämlikt Kungl. Maj:ts den 20 april 1934 lämnade bemyndigande chefen för justitiedepartementet genom beslut den 16 februari 1935 uppdragit åt vissa sakkunniga att upprätta och inkomma med förslag till förordning om fånges vård och behandling, ha dessa den 30 mars 1935 avlämnat av motiverade förslag till förordning angående vård och behandling av personer, intagna i statens fångvårdsanstalter, samt till lag om ändrad lydelse av 3 § i lagen den 1 juli 1898 innefattande vissa bestämmelser om beräkning av strafftid.

Enligt förslaget till ändring i 1898 års lag skulle där upptagas dels en bestämmelse att i strafftiden ej finge inräknas den tid fånge för disciplinär förselsse hölles innesluten i straffcell, dels ett stadgande av innehåll, att om avbrott i straffets verkställighet uppkomme därigenom att fånge med vederbörligt tillstånd besökte anhörig eller annan närstående, som vore svårt sjuk, eller bevistade anhörigs eller annan närståendes begravning, den tid varunder avbrottet ägde rum skulle inräknas i strafftiden, därest fången inom föreskriven tid återvände till straffanstalten. Tillstånd till sådant besök eller bevistande av begravning skulle, enligt stadgande i förslaget till förordning, få av fångvårdsstyrelsen meddelas fånge som tillhörde någon av vissa angivna kategorier, dock endast såvida fara för missbruk syntes utesluten.

Över de sakkunnigas förslag ha efter remiss yttranden avgivits av fångvårdsstyrelsen, svenska fångvårdssällskapet och Sveriges fångvårdsmannaförbund.

Såvitt de sakkunnigas förslag enligt vad förut angivits avse möjliggörande av avbrott i straffverkställighet kräves för deras genomförande riksdagens medverkan. Dessa delar av förslagen torde jag nu få upptaga till behandling.

Någon bestämmelse, åsyftande att för visst tillfälle bereda fånge möjlighet till permission från straffanstalten, förekommer ej i vår

lagstiftning. Fångvårdsstyrelsen har emellertid ansett sig kunna lämna fånge tillstånd att under bevakning besöka en svårt sjuk nära anhörig eller bevista en nära anhörigs begravning, när det kunnat ske utan att därför åtgått mera än en dag. Har den anhörige varit bosatt å ort, långt avlägsen från den straffanstalt där fången varit intagen men belägen i närheten av annan straffanstalt, har styrelsen låtit förflytta fången till sistnämnda anstalt.

De sakkunniga uttalade såsom sin mening, att fångvårdsstyrelsen borde erhålla uttrycklig befogenhet att i vissa ömmande fall bevilja fånge permission från fångvårdsanstalt, men att sådant medgivande finge lämnas endast om fara för missbruk syntes utesluten. Till närmare motivering av den föreslagna lagändringen i denna del anförde de sakkunniga:

Erforderliga anordningar måste givetvis träffas för tillsyn över fången under permissionen. Permissionen bör ordnas så, att den icke medför avbrott i verkställigheten av straffet, respektive förvaringen och interneringen. Det kan emellertid inträffa, att dylikt avbrott måste äga rum. Återvänder fången inom föreskriven tid till fångvårdsanstalten efter att hava besökt den anhörige eller närstående eller bevistat den anhöriges eller närståendes begravning, bör enligt de sakkunnigas åsikt den tid varunder avbrottet äger rum inräknas i strafftiden. Missbrukar fången däremot det honom givna förtroendet genom att icke använda permissionen för upp-givet ändamål eller genom att icke inom föreskriven tid återkomma till anstalten, bör tiden för avbrottet icke inräknas i strafftiden. — — — Beträffande förvarad och internerad erfordras icke något särskilt lagstadgande härutinnan, då jämlikt 7 § andra stycket förvaringslagen och 14 § interneringslagen vad i 3 § lagen den 1 juli 1898 finnes stadgat angående verkan av avbrott i straffverkställigheten skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse, då det gäller att beräkna minimitid för förvaring samt interneringstid. Där ändring i meddelat förordnande om verkställighet av utslag, varigenom frihetsstraff ådömts, skulle påkallas av avbrott i verkställigheten, synes böra gälla vad i sista stycket av kungörelsen den 10 december 1909 angående sådant förordnande sägs.

I sitt utlåtande över de sakkunnigas förslag har *fångvårdsstyrelsen* förklarat sig så mycket mindre ha något att i princip erinra däremot, som styrelsen redan i enstaka fall utan uttrycklig författningsföreskrift sökt bereda möjlighet till besök varom nu vore fråga, därvid styrelsen dock aldrig kunnat medgiva besök som skolat avbryta straffverkställigheten, d. v. s. räcka mer än en dag. Styrelsen har emellertid anmärkt, att grunderna för den ifrågasatta anordningen borde regleras genom införande av bestämmelser i lagen den 24 mars 1916 angående verkställighet av straffarbete och fängelsestraff. Även beträffande de ifrågasatta bestämmelsernas närmare innehåll har styrelsen framställt vissa erinringar. I dessa delar anføres i utlåtandet:

Enligt styrelsens uppfattning bör en anordning, som innebär avbrytande av straffverkställighet, åtminstone till sina huvuddrag angivas i författning av lags karaktär. I lag, här verkställighetslagen, bör således upptagas förutsättningarna för medgivande av permission samt angivas den myndighet å vilken det ankommer att medgiva sådan. Ett ytterligare skäl för anordningens reglerande genom lag är, att enligt de sakkunnigas förslag dennas inflytande på strafftidsberäkningen skulle bestämmas i lagform, nämligen genom ett tillägg till 3 § i lagen den 1 juli 1898 innefattande vissa bestämmelser om

beräkning av strafftid. Enligt de sakkunnigas förslag till ändrad lydelse av nyssnämnda lagstadgande skulle, därest avbrott i straffets verkställighet uppkomme genom avläggande av besök, varom nu är fråga, tiden för avbrottet icke inräknas i strafftiden, därest fången inom föreskriven tid återvände till straffanstalten. Härvid må erinras å ena sidan, att förhållandena kunna vara sådana, att, ehuru fången återkommit först efter föreskriven tid, det skulle innebära en onödig hårdhet att avbryta strafftidsberäkningen — exempelvis om han kan visa laga förfall — samt å andra sidan att fånge, ehuru han återkommit inom föreskriven tid, kan hava missbrukat permissionen så, att ett avbrytande av strafftidsberäkningen bör äga rum. Möjligen skulle spörsmålet kunna lösas på det sätt, att fångvårdsstyrelsen finge för varje fall bestämman om permissionstiden skall inräknas i strafftiden eller ej.

Svenska fångvårdssällskapet har funnit den föreslagna humana åtgärden till en början böra begränsas att gälla vid makes, barns eller föräldrars sjukdom, då verkliga skäl och garantier mot missbruk förelåge. Sällskapet har ock ifrågasatt, huruvida fånges närvaro vid begravning alltid vore önskvärd för den besökande själv eller för andra som deltog i begravningen, detta i betraktande av det uppseende fången måhända kunde framkalla där. Slutligen har understrukits, att bötesfångar med mycket kort strafftid ej borde erhålla nu avsedd permission.

Anmärkas må, att i *Norge* befogenhet tillagts fångvårdschefen att giva permission åt fånge, vars hälsotillstånd det påkallar eller som av andra viktiga skäl anhåller om en kortare tids frihet. I *Danmark* äger fångvårdschefen medgiva i ungdomsfängelse intagen fånge att avlägga tillfälligt besök hos sin familj, om särskilda skäl därtill föreligga, eller hos annan, när detta med hänsyn till fångens framtida sysselsättning anses lämpligt. I *Finland* finns ej något stadgande om rätt för fångvårdsmyndighet att bevilja fånge permission, men det lärer någon enstaka gång ha inträffat att fängelsedirektör låtit fånge besöka nära anhörig på dödsbädden eller bevista sådan anhörigs begravning.

Vidkommande härefter den av de sakkunniga behandlade frågan om avbrott i straffverkställigheten på grund av disciplinstraff erinras, att den disciplinära bestraffningsordningen för fångar icke är i lag reglerad. Enligt 13 § verkställighetslagen gäller i förevarande avseende allenast att fånge, som bryter mot anbefalld ordning, straffas enligt bestämmelser som Konungen äger utfärda utan hinder av stadgandena i nämnda lag. Sådana administrativa bestämmelser återfinnas i 51 § instruktionen för fångvårdsstyrelsen och fångvårdsstaten den 16 december 1910. Enligt vad där stadgas må fånge, som bryter mot anbefalld ordning, tillrättavisas bland annat med inneslutning i mörk cell under högst åtta dagar och må vid svårare förseelse mot fängelseordningen manlig fånge, som undergår straffarbete, under vissa förutsättningar kunna bestraffas med prygel eller ris.

De sakkunniga upptogo i sitt förslag varken mörkcells- eller prygelstraffet. I stället föreslogs såsom straff för vägran att utföra förelagt arbete, brott mot anbefalld ordning eller bristande i anständigt uppförande — förutom

vissa lindrigare straffformer — inneslutning i straffcell under högst fjorton dagar. Detta disciplinstraff skulle vara avsett för den som underginge straffarbete på viss tid eller fängelsestraff och som gjorde sig skyldig till svårare förseelse mot fängelseordningen. Under den tid fången vore innesluten i straffcell skulle verkställigheten av straffarbetet eller fängelsestraffet avbrytas; dock finge användande av nämnda disciplinstraff ej medföra längre avbrott i verkställigheten än sammanlagt tre månader. Närmare anförde de sakkunniga i denna del:

Detta disciplinstraff har sitt särmärke och sin stränga innebörd i frihetsförlusten såsom sådan. För den som icke underkastar sig det honom tillmätta frihetsstraffet, torde den förlängda frihetsförlust som straffets avbrytande medför vara en påföljd som helt naturligt ansluter sig till behandlingen. Om fången gör sig skyldig till svårare förseelse mot fängelseordningen, har han ställt sig utanför den vanliga fångbehandlingen och vållat hinder i straffverkställigheten. Det kan därför anses fullt riktigt att den tid som åtgår för övertvinnande av detta hinder icke inräknas i strafftiden. Det avbrott som göres i straffverkställigheten får emellertid icke bliva för långt. De sakkunniga hava därför föreslagit en sådan begränsning, att användande av detta disciplinstraff icke må medföra längre avbrott än sammanlagt tre månader. Inneslutning i straffcell kan säges utgöra ett på samma gång verksamt och humant disciplinstraff. Det är användbart ej minst för sådana fall, då fånge förgår sig kort före frigivningsdagen eller när han eljest av hälsoskäl skulle gå relativt straffri. Danska fångvårdsmän hava framhållit att detta straff är det verksammaste av alla disciplinmedel. — — Där ändring i meddelat förordnande om verkställighet av utslag, varigenom frihetsstraff ådömts, skulle påkallas av inneslutning i straffcell, synes böra gälla vad i sista stycket av kungörelsen den 10 december 1909 angående sådant förordnande sägs.

De sakkunniga uttalade slutligen att, med hänsyn till den frihetsförlust som inneslutning i straffcell medförde, rätten att ådöma detta disciplinstraff borde handhas endast av fångvårdsstyrelsen. — De sålunda förordade föreskrifterna funnos upptagna i förslaget till förordning. Enligt de sakkunnigas mening måste emellertid ett disciplinstraff av ifrågavarande art grundas på ett uttryckligt lagstadgande, vilket lämpligen syntes kunna anslutas till 3 § lagen den 1 juli 1898.

I de avgivna *yttrandena* har någon erinran icke framställts mot förslaget i sist omnämnda delar.

Den *norska* fångvårdslagen upptager bland disciplinstraffen insättande i straffcell för en tid av intill fjorton dagar, sålunda att denna tid icke medräknas i den ådömda strafftiden, ävensom förlängning av strafftiden med intill en månad. Användandet av dessa disciplinstraff må sammanlagt ej medföra förlängning av strafftiden utöver tre månader. Enligt den *danska* strafflagen kan såsom disciplinstraff användas insättande i straffcell intill sextio dagar eller för fångar, som undergå 'Fængsel', tre månader. Den genom insättande i straffcell förorsakade förlängningen av strafftiden må icke utan samtycke av justitieministern överstiga en tredjedel och aldrig överstiga hälften av strafftiden.

Såsom ett led i strävandena att humanisera fångbehandlingen har framförts önskemålet att i vissa ömmande fall kunna bereda fånge tillfälle till kortare avbrott i straffets avtjänande. I det yttrande till statsrådsprotokollet den 20 april 1934, vari dåvarande chefen för justitiedepartementet motiverade sin hemställan om tillkallande av sakkunniga för utredning angående reformer på bl. a. fångvårdens område, framhöll han bland de spörsmål som här påkallade lösning öppnande av möjlighet för fånge att besöka anhörig som vore allvarligt sjuk. Till det förslag till reglering av frågan om fånges permittering, som de sakkunniga framlagt, kan jag i huvudsak ansluta mig. Befogenhet synes sålunda böra tilläggas fångvårdsstyrelsen att lämna fånge, som undergår straffarbete eller fängelse eller förvaras i vårdanstalt för förminskat tillräkneliga förbrytare eller är intagen i interneringsanstalt för återfallsförbrytare, tillstånd att besöka anhörig eller annan närstående, som är svårt sjuk, så ock att bevista anhörigs eller annan närståendes begravning. Att, på sätt i ett yttrande över förslaget ifrågasatts, inskränka möjligheten till permission att avse makes, barns eller föräldrars sjukdom eller dödsfall synes icke vara att förorda, då det utan tvivel kan förekomma att annan person står fången lika nära som nämnda anhöriga. Såsom fångvårdsstyrelsen erinrat torde grunderna för den föreslagna anordningen böra regleras i lag. I fråga om straffångar och fängelseångar, däri inbegripet fångar som avtjäna förvandlingsstraff, kunna i sådant syfte behövliga föreskrifter lämpligen införas i lagen angående verkställighet av straffarbete och fängelsestraff. Då denna lag ej är utan vidare tillämplig å förvarade och internerade, erfordras ock ett tillägg till den särskilda verkställighetslagen den 22 april 1927 rörande fångar av dessa kategorier. Närmare tillämpningsföreskrifter torde kunna utfärdas på administrativ väg.

De sakkunniga ha tillika föreslagit att, därest avbrott i straffverkställigheten uppkommer till följd av fångens permittering, den tid varunder avbrottet äger rum skall inräknas i strafftiden, om fången inom föreskriven tid återvänder till straffanstalten. Mot tanken att beviljad permission, där den brukas på lojalt sätt, icke skall föranleda förlängning av strafftiden synes intet vara att erinra. I likhet med fångvårdsstyrelsen finner jag det emellertid ur olika synpunkter mindre riktigt att låta frågan, huruvida permissionstiden skall inräknas i strafftiden eller ej, avgöras enbart med hänsyn till tiden då fången återvänder. Lämpligare synes vara att lämna fångvårdsstyrelsen diskretionär prövningsrätt i detta hänseende. — Nu ifrågasatta bestämmelser torde böra få sin plats i lagen den 1 juli 1898. Såsom förut anmärkts äga där stadgade grunder för beräkning av strafftid tillämpning jämväl vid beräkning av minsta tid för förvaring och av interneringstid.

Fångvårdsstyrelsens beslut rörande fråga, huruvida permissionstid skall inräknas i strafftiden, bör gå i verkställighet utan hinder av att det ej vunnit laga kraft. Klagan över beslutet lärer, med tillämpning av gällande bestämmelser om överklagande av fångvårdsstyrelsens beslut i allmänhet, få föras hos Kungl. Maj:t, i detta fall regeringsrätten. I administrativ ordning torde det åläggas fångvårdsstyrelsen att, i fall då permissionstiden icke skall

inräknas i strafftiden, därom underrätta den myndighet som har att förordna om straffets verkställighet. Denna myndighet lär der efter ha att förfara i enlighet med föreskrifterna i sista stycket av kungörelsen den 10 december 1909 angående förordnande om verkställighet av utslag, varigenom frihetsstraff ådömts.

Vid tillkomsten av lagen om ungdomsfängelse berördes frågan om införande för särskilda undantagsfall av möjlighet till permission för personer som undergå dylikt straff.¹ Därvid uttalades bland annat att bestämmelser i ämnet — med hänsyn till att strafftiden vore obestämd — syntes kunna utfärdas av Kungl. Maj:t i administrativ ordning. I enlighet med detta uttalande torde de avsedda bestämmelserna beträffande permission vid ungdomsfängelse böra meddelas i sammanhang med de övriga föreskrifter av administrativ natur, som påkallas av lagstiftningen om ungdomsfängelse.

Av de disciplinstraff, som nu finnas upptagna i instruktionen för fångvårdsstyrelsen och fångvårdsstaten, har prygelstraffet icke någon gång kommit till användning under de senast förflutna tio åren och mörkcellsstraffet under samma tid mycket sällan tillgripits. De sakkunniga ha — tillsynes på goda skäl — uteslutit båda dessa disciplinstraff. I stället har med tanke på svårare förseelser föreslagits införande av bestraffningsformen inneslutning i straffcell under viss tid, högst fjorton dagar varje gång, varunder straffverkställigheten skulle anses avbruten så att strafftiden i motsvarande mån förlängdes. En sådan anordning synes väl ägnad att fylla det avsedda ändamålet och samtidigt på ett naturligt sätt ansluta sig till den moderna fångbehandlings princip, att sättet för behandlingen och i viss mån även den tid varunder straffet verkställles skall bero av fången själv. Gör fången sig skyldig till svårare förseelse mot fängelseordningen, måste han anses ha ställt sig utanför den vanliga fångbehandlingen och själv vållat hinder i straffverkställigheten. Det synes därför följdriktigt, att den tid som åtgår för detta hinders övervinnande ej inräknas i strafftiden, liksom enligt gällande bestämmelser däri ej inräknas den tid varunder avbrott vållas genom fångens rymning. Såsom de sakkunniga framhållit bör emellertid tillses, att det avbrott som göres i verkställigheten icke blir för långt. De sakkunniga ha i detta syfte föreslagit en maximering av avbrottstiden till sammanlagt tre månader. Då emellertid även med en sådan begränsning alltför stränga resultat skulle kunna uppkomma i fall då strafftiden är jämförelsevis kort, synes den tillåtna avbrottstiden även böra ställas i visst förhållande till strafftidens längd, så att straffverkställigheten ej må anses avbruten under längre sammanlagd tid än som motsvarar viss del, förslagsvis en tredjedel, av strafftiden.

Det synes antagligt att den nu ifrågasatta anordningen, liksom på senare tid fallet varit med prygel- och mörkcellsstraffen, skall få sin huvudsakliga betydelse ur preventiv synpunkt. Då emellertid anordningen åtminstone kan tänkas leda till en ej oväsentlig förlängning av det ådömda frihetsstraf-

¹ Jfr prop. 1935: 200 s. 46.

fet, synes det riktiga vara att vissa grundläggande bestämmelser därom meddelas ej blott i lagen angående beräkning av strafftid utan även i 1916 års verkställighetslag. Lämpligen torde åt dessa bestämmelser kunna givas karaktären av ett bemyndigande för Kungl. Maj:t att i fråga om svårare ordningsförseelse, som begås under avtjänande av straffarbete på viss tid eller fängelse, förordna att straffarbetets eller fängelsestraffets verkställighet skall, efter beslut av fångvårdsstyrelsen, anses avbruten under tid då fången undergår straff för förseelsen, dock med iakttagande av nyss angivna begränsningar beträffande tiden. Något behov synes ej föreligga att göra dessa föreskrifter tillämpliga å personer, som undergå ungdomsfängelse, eller å förvarade och internerade, beträffande vilka tiden för anstaltsvistelsen ej heller är på förhand bestämd.

I fråga om verkställighet av sådant fångvårdsstyrelsens beslut som nyss angivits, om klagan över beslutet, om åläggande för styrelsen att därom underrätta den myndighet som förordnar rörande straffverkställigheten samt om sistnämnda myndighets åtgärder i anledning av beslutet torde vad nyss nämnts beträffande fångvårdsstyrelsens beslut angående permissionstids inräknande i strafftiden äga motsvarande giltighet.

I enlighet med vad i det föregående anförts ha inom justitiedepartementet upprättats förslag till

1) lag angående ändrad lydelse av 3 § lagen den 1 juli 1898 (nr 68 s. 1), innefattande vissa bestämmelser om beräkning av strafftid;

2) lag om ändring i vissa delar av lagen den 24 mars 1916 (nr 90) angående verkställighet av straffarbete och fängelsestraff; samt

3) lag angående ändrad lydelse av 4 § lagen den 22 april 1927 (nr 109) om verkställighet av förvaring av förminskat tillräkneliga förbrytare samt av internering av återfallsförbrytare.»

Föredraganden hemställer att lagrådets utlåtande över ifrågavarande lagförslag, av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten.

Ur protokollet:

Sigrid Linders.

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändrad lydelse av 3 § lagen den 1 juli 1898 (nr 68 s. 1),
innefattande vissa bestämmelser om beräkning av strafftid.

Härigenom förordnas, att 3 § lagen den 1 juli 1898, innefattande vissa bestämmelser om beräkning av strafftid,¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

3 §.

Vållar den — — — strafftiden inräknas.

Skall, enligt vad därom särskilt stadgas, verkställighet av straffarbete eller fängelsestraff anses avbruten under tid då fången undergår straff för ordningsförseelse, må den tid, varunder sådant avbrott äger rum, ej heller inräknas i strafftiden.

Har avbrott i verkställigheten av straffarbete eller fängelsestraff uppkommit till följd därav att fången med vederbörligt tillstånd besökt närstående under dennes sjukdom eller bevistat närståendes begravning, pröve fångvårdsstyrelsen, huruvida tiden för avbrottet skall inräknas i strafftiden. Beslutet skall gå i verkställighet utan hinder därav att det ej vunnit laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1937.

F ö r s l a g

till

L a g

om ändring i vissa delar av lagen den 24 mars 1916 (nr 90) angående
verkställighet av straffarbete och fängelsestraff.

Härigenom förordnas, dels att i lagen den 24 mars 1916 angående verkställighet av straffarbete och fängelsestraff skall införas en ny paragraf, betecknad 11 a §, av följande innehåll, dels ock att 13 § samma lag skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

11 a §.

Enligt de närmare bestämmelser, som meddelas av Konungen eller den myndighet Konungen förordnar, må tillstånd lämnas fånge att besöka an-

¹ Senaste lydelse se SFS 1929: 324.

hörig eller annan närstående, som är svårt sjuk, så ock att bevista anhörigs eller annan närståendes begravning.

13 §.

Fånge, som — — — äger utfärda.

I fråga om svårare ordningsförseelse, som begås under avtjänande av straffarbete på viss tid eller fängelse, må Konungen ock förordna att straffarbetets eller fängelsestraffets verkställighet skall, efter beslut av fångvårdsstyrelsen, anses avbruten under tid då fången undergår straff för förseelsen, dock högst fjorton dagar varje gång. Ej må på grund av vad sålunda stadgats verkställighet av straff anses avbruten längre tid än som sammanlagt motsvarar en tredjedel av strafftiden, ej heller i något fall mera än sammanlagt tre månader.

Beslut av fångvårdsstyrelsen, varom i andra stycket sägs, skall gå i verkställighet utan hinder därav att det ej vunnit laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1937.

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändrad lydelse av 4 § lagen den 22 april 1927 (nr 109) om verkställighet av förvaring av förminskat tillräkneliga förbrytare samt av internering av återfallsförbrytare.

Härigenom förordnas, att 4 § lagen den 22 april 1927 om verkställighet av förvaring av förminskat tillräkneliga förbrytare samt av internering av återfallsförbrytare skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges:

4 §.

Angående rätt — — — fängelsefånge stadgas.

Angående tillstånd för den förvarade eller internerade att besöka närstående under dennes sjukdom eller att bevista närståendes begravning skall vad om de i första stycket omförmälda fångar finnes stadgat äga motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1937.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 5 mars 1937.

N ä r v a r a n d e:

justitierådet AFZELIUS,
regeringsrådet ASCHAN,
justitieråden FORSBERG,
SANDSTRÖM.

Enligt lagrådet den 27 februari 1937 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet den 19 februari 1937, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättade förslag till

1) lag angående ändrad lydelse av 3 § lagen den 1 juli 1898 (nr 68 s. 1), innefattande vissa bestämmelser om beräkning av strafftid;

2) lag om ändring i vissa delar av lagen den 24 mars 1916 (nr 90) angående verkställighet av straffarbete och fängelsestraff; samt

3) lag angående ändrad lydelse av 4 § lagen den 22 april 1927 (nr 109) om verkställighet av förvaring av förminskat tillräkneliga förbrytare samt av internering av återfallsförbrytare.

Förslagen, som finnas bilagda detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av byråchefen för lagärenden i justitiedepartementet Carl Romberg.

Förslagen föranledde följande yttranden:

Lagrådet:

Med anledning av ett uttalande i remissprotokollet vill lagrådet erinra, att i sitt den 12 oktober 1936 avgivna yttrande över förslag till lag om tvångsuppfostran (7 §) lagrådet ansett bestämmelse om permission för den, som undergår tvångsuppfostran, vara av natur att böra givas i lag, därvid lagrådet dock icke funnit anledning hemställa om ändring i förslaget under annan förutsättning än att motsvarande ändring komme att göras i lagen om ungdomsfängelse. Att i fråga om nämnda påföljder av brott, vilkas varaktighet är inom vissa gränser obestämd, bestämmelser om permission måste erhålla i viss mån annat innehåll än dylika föreskrifter med avseende å den, som undergår frihetsstraff, synes icke utgöra skäl för att låta de i förra hänseendet erforderliga bestämmelserna utfärdas i administrativ ordning utan uttryckligt stöd av stadgande i lag.

Regeringsrådet Aschan och justitierådet Sandström:

De föreslagna bestämmelserna om permission för fånge äro närmast föranledda av en av särskilt tillkallade sakkunniga verkställd utredning avse-

ende, bland annat, humanisering av fångbehandlingen. Uppenbart är att en sådan humanisering ej får drivas så långt, att frihetsstraffet mister den allvarliga karaktär, det icke minst med hänsyn till sitt allmänpreventiva syfte måste äga. Permission synes därför böra beviljas endast då skälen därtill äro synnerligen starka. Jämväl hänsynen till fångens behandling lärer kräva detta. Att skäl till permission kunna ligga däri att fånge önskar besöka honom närstående, som är svårt sjuk, synes otvivelaktigt. Besöket hos en döende nära anförvant kan också bliva fången en allvarlig maning till ett bättre liv. Likaså torde den åstundan som den sjuke må hava att återse fången böra beaktas. Däremot måste det dragas i tvivel, huruvida önskan att bevista närstående persons begravning bör godtagas som tillräckligt skäl för permission. I sistnämnda fall göra nämligen de humanitära skälen sig icke på långt när med samma styrka gällande, och såsom i ett av remissvaren framhållits måste det många gånger framstå såsom föga önskvärt såväl för fången själv som för andra deltagare att han är närvarande vid begravningsakten. Mot de anförda synpunkterna kan icke med fog göras gällande att det i vissa fall förekommit att permission för detta ändamål beviljats. Det är nämligen en väsentlig skillnad mellan att sådan permission undantagsvis beviljas fånge och det mera vanliga beviljandet därav som måste bliva en följd av en uttrycklig bestämmelse i detta avseende.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa om sådan jämkning av 11 a § i förslaget till lag om ändring i vissa delar av lagen den 24 mars 1916 angående verkställighet av straffarbete och fängelsestraff, att permission må meddelas fånge allenast för att besöka honom närstående, som är svårt sjuk. Därav föranledes motsvarande jämkning i den bestämmelse härom, vilken skall ingå i lagen den 22 april 1927 om verkställighet av förvaring av förminskat tillräkneliga förbrytare samt av internering av återfallsförbrytare.

Enligt det föreslagna tredje stycket av 3 § lagen den 1 juli 1898 innefattande vissa bestämmelser om beräkning av strafftid skall fångvårdsstyrelsen äga befogenhet att pröva huruvida tid, varunder verkställighet av straffarbete eller fängelsestraff avbrutits till följd av permission, skall inräknas i strafftiden. Enligt vår mening saknas skäl för att i något fall medgiva sådant inräknande. Dessutom skulle vetskapen om att det vore möjligt att erhålla permission under strafftiden, utan att denna i motsvarande utsträckning förlängdes, säkerligen framkalla en mängd obefogade permissionsansökningar. Godtages denna uppfattning, bör det föreslagna tredje stycket i 3 § nämnda lag utgå samt erforderlig ändring ske av första stycket i samma paragraf.

Lagrådet:

Annan myndighet än fångvårdsstyrelsen lärer icke ifrågakomma till sådant förordnande som avses i den föreslagna 11 a § i lagen angående verkställighet av straffarbete och fängelsestraff. I enlighet härmed torde paragrafen böra avfattas, varigenom för övrigt uppnås konsekvens med andra stadganden i samma lag och med 7 § i lagen om verkställighet av förvaring av förminskat tillräkneliga förbrytare samt av internering av återfallsförbrytare.

I det nya stadgandet i 4 § sistnämnda lag synes ej föreligga anledning att föreskriva motsvarande tillämpning av bestämmelserna i första stycket, då i fråga om permission icke åsyftas att i lag göra någon åtskillnad mellan straffarbets- och fängelsefångar, samt de närmare föreskrifter, vilka härvid kunna erfordras, torde, såsom beträffande dylika fångar, komma att utfärdas i administrativ ordning (jfr 7 §). Stadgandet synes i stället böra upptaga en hänvisning till vad lagen angående verkställighet av straffarbete och fängelsestraff i detta avseende innehåller.

Ur protokollet:
Ragnar Kihlgren.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Westman, anmäler lagrådets denna dag avgivna utlåtande över de den 19 februari 1937 till lagrådet remitterade förslagen till *lag angående ändrad lydelse av 3 § lagen den 1 juli 1898 (nr 68 s. 1), innefattande vissa bestämmelser om beräkning av strafftid, lag om ändring i vissa delar av lagen den 24 mars 1916 (nr 90) angående verkställighet av straffarbete och fängelsestraff samt lag angående ändrad lydelse av 4 § lagen den 22 april 1927 (nr 109) om verkställighet av förvaring av förminskat tillräkneliga förbrytare samt av internering av återfallsförbrytare.*

Efter redogörelse för utlåtandet anför föredraganden:

»Med anledning av vad lagrådet uttalat beträffande utfärdande i administrativ ordning av erforderliga bestämmelser om permission vid tvångsuppfostran och ungdomsfängelse vill jag erinra att Kungl. Maj:t tagit ställning till denna fråga, i det att föreskrifter angående permission ansetts ej behöva upptagas i det för riksdagen numera framlagda förslaget¹ till lag om tvångsuppfostran liksom ej heller dylika bestämmelser föreslagits till införande i lagen om ungdomsfängelse.

Mot de i remissförslagen upptagna bestämmelserna angående permission ha vissa erinringar framställts inom lagrådet. Ingen av ledamöterna har i princip motsatt sig införandet av möjlighet till permission från fångvårdsanstalt, men två av dem ha ansett, dels att permission ej bör få beviljas för annat ändamål än besök hos närstående som är svårt sjuk — alltså icke för beivrande av närståendes begravning — dels ock att den tid varunder straffverkställighet avbrutits till följd av permission icke i något fall bör inräknas i strafftiden. Vad dessa ledamöter anfört har ej givit mig anledning frångå den ståndpunkt jag tidigare intagit i dessa hänseenden. Jag vill nu allenast understryka, att det uppenbarligen i varje särskilt fall, då permission ifrågasättes, måste företagas en noggrann prövning av alla omständigheter som kunna inverka på frågans bedömande; permission må icke förekomma i an-

¹ Jfr prop. 1937: 27.

nat fall än då starka skäl föreligga samt fara för missbruk måste anses utsluten. Garantier för en sådan tillämpning böra kunna beredas genom de administrativa föreskrifter som skola utfärdas.

Vad lagrådet i formellt hänseende erinrat beträffande dels den föreslagna 11 a § i lagen angående verkställighet av straffarbete och fängelsestraff, dels det nya stadgandet i 4 § lagen om verkställighet av förvaring av förminskat tillräkneliga förbrytare samt av internering av återfallsförbrytare har beaktats. Därutöver har en redaktionell jämkning vidtagits i förstnämnda paragraf.»

Föredraganden hemställer att de i enlighet med vad nu angivits ändrade lagförslagen måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Tage Evers.